

КАМЕЛИЯ СПАСОВА • КЕНОСИС

п о е з и я

Издателство Жанет 45

е носител на националните награди:

Христо Г. Данов – за принос в националната книжовна култура:
в категория Българска художествена литература (2002);
в категория Издание за деца (2007);
в категория Разпространение на българската книга (2011)

Златен лъв на Асоциация *Българска книга*:

за цялостен принос в издаването на съвременна
българска литература (2002);

за оформление и полиграфическо изпълнение (2005);

за динамична културна и издателска политика (2014)

Константин Константинов – за принос в книгоиздаването за деца
(2005)

и Наградата на ЮНЕСКО – Първи световен конкурс по дизайн на
книгата, Франкфурт (2003)

© Камелия Спасова, автор, 2015

© Миглена Николчина, редактор, 2015

© Христо Гочев, художник, 2015

© Издателство Жанет 45, 2015

ISBN 978-619-186-204-7

КАМЕЛИЯ
СПАСОВА
КЕНОСИС

п о е з и я

*Вила „Валдберта“ в Мюнхен
(юни 2012 г., декември 2013 г.) е важно място
за написването на тази книга, доколкото
тишината там е плътна и празно о празно
се чува. В такива моменти буквалното взима
върх. И археологията на (античните) имена се
извършва без излишно усилие.*

Οὐκ ἄρα ὃ γε πάσχει, τούτου ἐπιθυμεῖ. διψῆ γάρ,
τοῦτο δὲ κένωσις· ὃ δ' ἐπιθυμεῖ πληρώσεως.

[Но той не желае онова, което изпитва. Например е жаден, а това е *изпразване*. Той обаче желае насищане.]

Платон, *Филеб*, 35b

Кеносис е *отказът от всичко*, намаляването на живота, изтощаването до смърт. Това е процес на себеизпразване, самоизчерпване, себеотнемане, то е протяжното изтощаване на смисъла, призивът *обезслави се*. Кеносис е и точката, в която залозите са празни и нищо не може да се промени. Който претърпи този момент, без пустото в себе си да зарази пустотата навън, може да види как времената се преобръщат.

Кеносис е опразване на високите редове, при което те остават високи, но празни. Прозрачни, без съдържание, те са вече чист жест с облик на послушание: остави се и се оставям. Метафизично късо съединение.

Това е изкуството за удържане на формата при все тягата, упражнявана от безсъбитийността – там където нищо не се случва, желанията са вцепенени и дори повторението не носи наслада; там където смъртта е глух инструмент и в нея не е останало нищо възвишено. Може да бъде наречено смирение, но не е. Подобно изтичане от себе си става бавно. И не напълно, и

не окончателно. Откъдето и рискът от забавяне или забравяне, от преустановяване на прекъсването. Кеносис тогава е самото време, което не може да разпознае своя край и своя кръст. Все пак има нещо инфантилно в тази страст към самоограничаване и усмиряване, както си остава и нечовешкият импулс към уподобяване на горните редове.

Кеносис е книга на празнотата.

КАТАЛОЗИ

Поименник

аз съм кебет
аз съм и морихий
агатон съм
мерез
и анхипий
аз съм зилох
и патроний,
анит съм, аристип,
аз съм профирий
и т.н., и т.н., и т.н.

до пълното възкръсване
на имената
или до тяхното изтощаване
ОТ СМИСЪЛ

Проглед

Да бяхте ме родили в златен век,
не в мрачните къшета и килери,
където похотта завари
едноизмерните ви сенки.
В ключалките зениците си включвате,
за да следите
какво се случва
у съседите,
защото в близост, но не тук,
измамна близост,
нещата стават,
които тук не стават.
И златни дните в Рим, и златни в Атина,
такива ми били разпасани бащите, майките,
така не ме научиха да чукам по вратите,
а с очи в ключалките –
далече стигам, без да пипам,
и други са виновни,
че не ми отвориха.

Утопия на книжарницата

на м.к. и вбв

опънати са кожите, папирусите и листата
мастилени, изстъргани, печатни кòли
всички от острова
в тази малка стая се събраха
книжарница или съновница
книгите не се четат, а се сънуват
и струва скъпо, много скъпо
да влезеш и приседнеш –
брат, сестра на всички мъртви –
при мен са ето ги
целите творби на целите творци
от най-дълбока древност досега:
чети или пък спи
сънувай ги

не се изгубват ръкописите
в ръкавите на времето
за опитния архивариус
а все мошеници продават ти лимити
ограничават достъпа
търгашат те с фрагменти, откъси
огризки от трапезата на ситите
за да човъркаш по отломките

какво би било
например и ако

тук струва скъпо, много скъпо
да сънуваш
сафо калин плотин
от край до край
90 пиеси от есхил над 120
от софокъл 92 от еврипид
ето ти
върху комедията на аристотел

но как ще ми платиш, зяпачо,
защото, който влезе тук, забравя.

Издания

някои книги се обелват
свличат се обложките
стигнат ли до моите ръце
и няма помен
от заглавия и автори
от красивите им облекла
и какво ли е това ми четене
вписване изот повърхността
с молив да изстържа празното
няма вътре де да вляза
страници се дъвчат бавно
а мастилото продрасква по езика
искам буквите да се загнездят
вътре в теб да мътят тишина
за да стане
гърлото на гъвка на бобина
взрив снаряд
да гръм-да гръм-да гръм
но не...

всички копия изправени и безучастни
по стелажи сейфове
в собствени хранилища
моя опит за разправа срещат хладно

твърде хладно.

Изплуване на формите

забавям се както ми е възможно
разсейване с леки занимания
пощата лешникотрошене
кафе снимки на котки
и огледални повърхности
излизам в сблъсък с трамваите
на задръстванията
естествено идват и хората
приказваме но никога не издавам
своите планове

дори да ме стигне моментът
когато бавно изгарям себе си
в мъглата където нямам ръка
нито крака и безкрайно
се люблювам на формите
красиво и леко като течение
шамандурите се късат от дърветата
и потъват нагоре наместо слънца
докато се удавят окончателно

няма няма да бързам
и да изпусна нишката
а точно по план
се движа нагоре
по-ясно от всякога.

Стаите на мистериозното писане

1.
има стаи и стаи
някои пишат поезия
достатъчно е да млъкнеш и стените
се чуват да стенат и стържат ритмично
още малко мълчание ми е нужно
ушната мида да се отвори
думите им на всички езици да улавям

2.
кориците на книгите се търкат рамо в рамо
и драмите на вътрешните страници обсъждат
най-крайните се килват, за да демонстрират
своето господство на стелаж
лежа и сън не ме подхваща
всяка непрочетена се моли и кълне
да бъде тази вечер с нея споделена

3.
вечерта е кратка след толкова усилие
във виното, изходът е прост, прозрачен
нищо вече думите не мерят
мерките олекват и се стапят
колко дълго можем да мълчим
преди телата ни да вземат своето
с мъжете като заговорим, свършвам все така

4.

в онази стая, в която поезията
сама се пише по стените
е нужен хладен преписвач
ръката никога не му избързва
накриво никога не трепва
и мисли в себе си не съдържа
но ни един подобен, само графомани

5.

рамо до рамо
друг начин няма, трябва да знаеш
кое е вътре, кое по-навън и колко тежи
винаги непрочетената
чети ме, но не ни целувай
страниците са древни и при допир
става на прах, всичко на прах

Сентенции

в бележниците треви и тумори
сентенции от мъртвите за вдъхновение
понякога наместо камъните теб чета
и нещо много тайнствено откривам
след всяко четене, уж все по-задълбочено
дали пък няма да залепна о написаното
фигурка от детско блокче с приложения.

само аз си знам
колко е важно
на прозрачен лист
да нарисуваш много, много заек.

По списъка

В някои списъци
е поместен между Хусерл и
Иван х. Христов. Той не е онзи Иван,
за когото се сещат понякога пощаджиите в Бдин,
а просто хаджия, може би спомоществовател
на вестници от средата на деветнадесети век.
На Иван от списъка не може да му бъде засвидетелствано
кога е роден
или още по-малко умрял, нито според архивите на БАН,
нито според гигантските паяжини, които светят
нощем, когато черпят от моята кръв и сутрин вените
ми, пътни алеи, сочат едно бързо пристигане.
Но загасне ли токът неочаквано и тръгнат ли световните кризи:
сриват се паяжините, светлините, свиват се пръстите
и тогава наново избираме
кой жертвата, кой паякът.
А Христос според списъка е роден няколко години
преди Христа и има година на своята смърт.

Дневници

дядо ми имаше дневници,
в тях си отбелязваше задачите
за деня – прекопаване на градинката;
„Мъртви души“ – препрочитане; фураж
за животните; разкази, втора редакция,
следваха изрезки от вестници
с водещите новини, любопитни факти,
както и случайно попаднали сведения.

малки сме и ни харесва така – ала дада –
шрифтове, снимки и много нещо написано,
вече разбираме колко съдбовно е:
*един ден, като ме няма, ще съм тук,
прочетете ме в някой хладен следобед
година по година, ред по ред.*

в някой хладен следобед
ти забравяш да си отбелязваш –
задачите, дните изкапаха сякаш
от други очи –
и ми се прииска да разлистя дневниците ти,
но са потънали някъде,
няма ги.

Древните

Древни
никога не е имало,
не са пробождали с меч и копие,
не са обичали, отвличали Елените,
не са обезумявали, обезчестявали,
не са в гняв съдбата клеели,
децата им не ги убивали
и никога с музите не са приказвали.

Дребните древни
са напълно измислени
наши съвременници,
които заспиват безсънно
след последните новини.

Marginalia

Нека се събудим с по-малко
мъгла, нека се събудим.
Нашите имена никнат
по страниците
със забравените си страхове,
с никога непризнати желания;
нашите имена никнат от само себе си
в промеждутъците и в паузите;
имената викат лицата, лицата – телата.
Някоя ръка пробива страницата,
та пише, пише, празно не остава
по полето.

Обявление

От днес минавам
на класически езици.

ИДИЛИИ I

Под идилии тук не се разбират никакви блажени пасторални картини, нито захвърлени в природата овчари и овчарки, плод на едно сантиментално въображение, завинаги скъсало с природата. Идилията е по-скоро пространство на двойката, на диалога, както знаем още от нейната поява като жанр в малките поеми на Теокрит. Един вид разговор между двама съвсем незначителни персонажи върху също така незначителни теми като ужаса от всекидневието, естествено, любовта с нейните пристъпи на ревност и отчаяние, съдбата на времето и изкуството. Идилията следователно дават възможност да се подслуша разговорът на онези древни лица, които не са били с нищо паметни и сякаш никъде не са били. От тях са останали само имената: *достатъчно свидетелство, че ги е имало*. Така че няма смисъл да се ровите по антични каталози, древни свитъци и други по-модерни източници, за да търсите свидетелства за техния живот и творчество. То е оставено само на въображението на опитния преписвач.

Древно проклетие

*Ахил стои, на копие подпрян,
и че е смъртен, по това разбира:
царицата на амазонките умира.*

Миглена Николчина, *Градът на амазонките*

Ахил – пети, крака и тяло, във водата оковани,
потъва в блатото на Стикс.
Моят гняв от вековете славен тежи, влече
и към дъна по-нови дърпа.
Проклети музите, хвалители на този гняв,
проклета свитата аеди и рапсоди.
Дъната се събличат, потъва адът в моя ад,
не съм стрела със стръв гнева да уталожа
и паметта ми да заспи или блажено да сънува,
уви, лъжи за острови незнайни, покой нечуван.
Побит в калта, останал съм една уста, през зъби
да проклина ведно палади и троянци, атриди,
самозванци,
не ща безсмъртие такова –
да бях останал си жена.

Полово различие

Когато той се гневи –
това е епическа страст
и падат стени и се сипе слава.
Когато тя се гневи –
това си е чиста лудост
и с нея трябва да се внимава.

Кебет

*намразил сънищата им, аз слизах,
слизах...
и стигнах дъното на любовта си*

Кирил Мерджански,
Античност след Античността

Не знам дали от Кебет тръгна,
или от тебе е дошло,
но трета нощ все тоя сън сънувам:
плешивите старици ме пресрещат –
едничък зъб за толкова гърла отровни –
прехвърлят си го от уста в уста,
не могат вкупом да проклинат,
една е със зъба и с право да говори,
другите мълчат и дебнат своя ред.

Тръгвай, Кебет вече е на пристана,
фарове в морето си да стигате
и приливът му често да те стига,
когато безпризорно бие вятърът.
Не те презирам, моят бич е времето,
плющят камшиците по голия ми гръб,
налагам часовете си до дните,
спазъм след спазъм минават години.
Припадна ли, дано по-бързо да припадна.

Не знам дали не тръгна с Кебет
и да си кажа право, все ми е едно
как виното ще върнем в гроздове,
как гроздовете – в кълнове и в семена.
Стани, в леглото не разправяй сънища,
каквото казваш, грешно го разбирам
и грешниците чуват и запаметяват чутото,
промушвам през ушите ти глава –
писък на кораб, който отплава,
по миглите ти светят още
чужди фарове.

Между

Добре прекарахме, Морихий,
не се разстройвай – в крайна сметка
твоята липса стана повод
да си призная, че съм в тебе влюбен,
тя да си признае, че е в тебе влюбена,
ето че
имаше толкова да си говорим
за общото помежду ни.

Съперници

Аристипе, не искам за любов да чувам:
да се изстърже тази дума
от всички свитъци,
събрани по къщята
на философи и поети
в най-горещите им речи,
глупци, под стража да се запретят,
да станат неми вечно
въздишащите им уста:
тогава ще приказвам с теб.

сега върви по пътя си
и няма да си пречим.

Дом

Така се случва, Зилох,
не се сърди –
глухотата ме притиска с тежест
и пъди всичко външно от главата,
нямам място за излишества:
кой кого убили
и средствата за тези изневери,
оставам вътре в моя дом,
пепеляви вечери, пеперудени изгреви –
както си ги пожелаея, тъй хвърчат.
Не чувам какви ми ги разправяш.

Къде, къде-ти!
Междуметията да те шибат,
варварите в двора ти да ровят,
да тровят твоя зор, Патроний,
щом пъдиш ме от твоята обител.

Убийци на паметта

Ефтифроне, това, което ми тежи:
Паметта ти е задръстена с пресни
и любими – цели мед и злато –
а мен ме няма в дневниците твои,
изтрито е лицето ми.

Кратиле, убийците
на паметта ми се явиха,
не си глупак и ми е ясно твоето
изпросване на още думи: последни,
предпоследни, най-последни,
а сладки са убийците на паметта.

Финикийски знак

Прати ми знак, Алкивиаде,
че въпреки че ти си с друг и други кърдите
ти стискат нощем в бяс примрели,
без мен не си обичал и няма да обичаш.

Аните, любовта не струва
и други другого обичат.
Прати ми някакви пари,
че гърлото ми съхне в болки.

Припомняне на учители

Сам разбираш, Лизий, учителят се буди рано,
главата никога не го боли
и гърлото му не пресипва, не ръждясва,
синьото небе над Атина наврѣх езика му –
готов е да говори, Лизий, още призори,
когато в устните ни още лепне сок от вино.

Това е времето, когато знам
колко още има да се казва
въпреки омаята на думите,
която често скрива и забавя
мисълта – та виж го, Лизий,
как побит с изправена глава,
готов е да ни чуе – ние спим.

Антифоне, въртиш се ден и нощ,
екстаза не познаваш, а и пречиш
други да се наслаждават,
така че щом не спиш, или кошмари
те пъдят от леговища, в които
се крие ерос, за да проси още,
върви и записките си преписвай
на чисто,
тури ги в ред.

Умът си да пришпоря в седем оси
и тиковете си до съвършенство да владее –
едва когато стана господар на себе си,
учителя ще мога, Лизий, да спечеля
и буден будността му да наглеждам
с хиляди очи, отворени от всяка пора,
ето че съм порта, ушна мида,
в която без преграда влиза онова отвън –
нали тогава, Лизий, ще чуя, той което казва.

Антифоне, понякога не те познавам,
с дни седиш безмълвен,
пестиш движения и клепки не обелваш –
решавам, че си статуя на неизвестен бог
и мраморното ти лице любов не ми предсказва.
Гневът ми ураган е, статуи троши
и само прах по пътя си оставя,
да знаеш как те мразя, Антифоне,
и колко трудно всичко ми понася.
Ти никой никога не ще владееш,
далеч когато си от мен.

Далеч от тебе, Лизий, трябва
да стигна нещо или себе си,
не помня откъде сънят се скъса,
въпреки че съм готов на чисто
записките си отново да препиша,
не знам къде започват
и това ме спира, учителя повикай,
той буден е и може да ни спомни.

Приписка

Какво ни даде Омир, величавият,
в своите гневливи хекзаметри,
ний бяхме прости хора без образование,
не плащахме на ретори, софисти
и мъкнехме сами делата по съдилища.
Буквално псувахме, без фигури,
в замяна никъде не фигурираме,

и от нас следи
няма открити.

ИНФАНТИЛИИ

Инфантилиите са жанр на отказа (от порастване). Обратно на инфантилната амнезия, която изтрива спомените и не ще да се завръща към ранния опит, инфантилиите удоволствено си спомнят за тъмните стаички на детството, където някои работи се проверяват с точност как стоят, претеглят се залозите и се отрищва времето. В тази логика инфантилията е своеобразна обърната епифания – внезапно избухване или изплуване на някакво минало като странен звук, като невнятна дума, съмнителна фраза или случайна сцена. Това аз ли съм? Кой измисля този спомен като разкритие?

Обръщането към Античността не е ли подобно пренавиване назад?

В следобедните часове

дебелата леличка от детската
заплашваше да залепи
устите ни с лепило
ако не спим по обед
а приказваме
в креватчетата
аз съм с чайниче
върху пижамата, възглавката
гардеробчето
и всичките ми други
принадлежности
страхувам се наистина
представям си как хелмито
с кафявото си вещество
ме лепне и запушва, гласът умира
засяда вътре расте без израз
този тумор от заглъхване

дебелата леличка ще го направи
знам си не би я спряло нищо

скривах се от нея с момчетата
сваляхме капациите на чайничетата

потичаше водата от чучура
и дълго разсъждавахме
върху илюзорното
различие
между половете
твърдо убедена че ще се оправи
всичко
само да порасна.

Зад кулисите

Разсея ли се най-накрая
в някакъв особен пристъп
на свой си личен патос:
няма да играя.
Главата ми описва кръг
и вече всичко зная за себе си
и другите актьори.

Нищо не е по-прекрасно
от тежките кулиси,
паяжините по прожекторите,
мириса на застояло –
единствена следа
от толкова предишни представления.

Сцената остава гола,
а публиката – вгледана в себе си.

Пред театъра

В градинката върви баналният спектакъл
и двама старци с лица на бразди,
мамат фотографите
да сричат своите черно-бели притчи,
единият придвижва троянски кон на G4,
а другият нарочно отлага своя
последен ход.

Почерк

на тази слънчасала гара
по пейките с издълбани
дъски от небивали срещи:

отсреща скептично провисва
началник на гара със свирка:
ни звук, ни пукот от пристигане,
само ченгелчетата накацали
по релсите изписват
моята история наопаки
с детски почерк.

Точно време

да бях инфантата на поп каро,
щях да се завия презглава,
да спя до второто пришествие – ах тези
бобинки от авто|ерото правила,
моят тик-так е механизъм със закъснител:

щях да сънувам теменуги
с тънки пипала от хитин.
в съня си шеметно щях да се губя
и да завинтвам винт по винт
неродената си сестра.

но с нищо подобно нямам подобно
ин-фан-та-та е скри-та в ръ-ка-ва
ин-фан-та-та е на пружини
защото сънувах адските машини.

кукуругууу, ставайте деца.

Джкш

едно обло аз понякога се зъби
излиза на повърхността
но бързо губи форма
така че се отварят
течовеите ми, мъртвите влечения
и загубени пластове време
люспи от стари плакати, люспи от сгради
прах и мазилка се мътят отдолу

как умело мога да се изтривам
каква стръв по обезумяване
припада синтаксисът
и всяка реч е вече съмнителна

време е време е
да се прибера
където джкш ме чака.

Загуба

баба още страда
две години час по час
вместо звънци
биели сирените
мине не мине
и се присеща

колко непрочетена останала
руската и европейска класика
зидали прозорците
на тъмно се криели
бягали с плитки под баретите
към подготвените скривалища

поякога изневиделица ѝ изплуват
смътни латински изрази
dum spiro spero
или *luna plena est*
от годините преди
бомбардировките.

Очевидно

Светлината се топи
на восъчни пити, на хексагони
и става тихо по никое време.

Античността превалява,
може би любовта превалява:
свлича си вазите, роклите,
свлича си формите,
не лепне, спира да оставя следи,
уж прозрачна, а пропаст.
Без посока и ритъм
потъвам у нея.

На пода едно
петно се разраства
безучастно.

Анахрония

На тръгване каза – можеш
да напишеш стихотворение:

*Една графиня в Мюнхен
се развлича по Мариенплац
с капела пепел рози
и походка, която пази
от десетото коляно.*

*Потъва във витрините с мода,
иска ѝ се да погледа
още малко младостта си,
отпечатала се в тях
по-добре от снимка*

Наместо отговор
се обръщам към витрините –
екранът, в който незабелязано гледам,
твоего отдалечаване.

Троянски кон: Зевс 2007

<Зевс 2007 е полиморфен вирус,
трудноуловим троянски кон>

<защитните стени> не вършат работа
усмихват само опитния разбивач
нахълтвам без стеснение

роговицата ми пулсира
но окото отказва да мига
в ступор изчислявам рисковете
спускам мрежите си за <пряк достъп>
буквите стават на <единици и нули>
наместо памет и музи:
линкове за презапис

не бързам да грабя
това не е пладнешки обир
има време и пробиви във времето

сканирането протича на вдишване
отместваш погледа си
с още един ред
надолу

в капаните на този текст

[все още можеш да спреш четенето]

с още един ред

надолу

с още един ред

надолу

ето ме

вътре:

в кода на въображението ти

alt+tab

<„Когато нещата зациклят, превключваш прозорците:
под повърхността друга повърхност“.>

Из Дао на хакера

Клавишите
питат среднощните ръце:
какво да правим с квартетите на елиът
и времето, след рилке и смъртта какво?

ПАУЗИ

Пустиня

Помни, че има още място,
в което камилите предъвкват суката
и не оставят в пясъка следи, вятърът замита всяко бреме,
напушва ме на смях, не знам откъде започвам,
ще свърша ли. Светлина на меки откоси ме носи,
а камиларката, както си е прозрачна,
става на въглен, става на мъж.
Самари, чалми, слънчеви кръгове
се въртят и преди да си отброил накъде духа –
или я камилата, я камиларката –
пустинята вече е плитководна
и ми казват, че е време да си вървя.
Не е крачка, нито е галоп.
Нали течението премита и окръгля,
по него само да се спуснеш,
а спазъмът на края реже.
Изнизва се връвта в пясъчен часовник
и вписва първото *помни*
в тялото.

Еон срещу ерос

Надменността ми ще се счупи, знам.
Белите коси под короната
започват да придърпват края.
Вятърът, или пък ерос, лепи и преобръща
тръбите от възторг и хладното нахалство
да знаеш, че не знаеш, че си влюбен.
До края ли ще се превземам и кого превземам,
напразно си повтарям: с еони в борба
недей да встъпваш, защото печелившите
излизат други в друго време.

Другият парцел

убиват думите умишлено
и всичките им действия
са подсъдими
но има време цяла вечност
немотата да ги съди
сега е техният еон
и няма лек срещу страстта им
а колко се старая
от мозъка да дишам
внимавам с ритъма
отпускам буцата в гърлото
главата очните кълба
и устните отвори
но не е въпрос на подготовка
пронизват думите със спазъм
загнездващите се мълчания
и след тях оставят
парцали на покойници
които продължават да се нищят.

Ръм

Минавам по кухите улици,
а смъкнатите щори на небето ме затискат
да чуя пукота на неизбежното:
нещо неминуемо надвисва,
казва хлебарят, казват посетите.

Върволицата от гласни,
съгласни и кратери се нищи
без дъжд и критерий за време;
без бран и избраничество.

Моли се в този ритъм,
докато заглушиш угрозата
на последното съмнение
и превали.

В такт

страхът просмука прозорците,
прогизна дървесината и се залюци,
съвсем естествено – завесите заваляха
като зимно пране, вътре влага,
вражеските батареи бавно настъпват,
така съм плътно запердена,
налягам си парцалите и пея с цяло гърло:
фалшивя като при голямо старание

кап-ъ-кап с равна стъпка ме отмерва –
нито един образ, на който да увисна.

Голохрилите

По коритата на морските дъна
мога да те обичам безшумно,
без да оставям следа –
повтарям си и старателно се упражнявам.
Издържам дълго: без въздух, без пипала,
изкарвам на стари залежи цели епохи–
ледникови периоди на пълно затишие,
докато черупката не се взриви
или не полегна на дъното
с орбити право нагоре
към горящата повърхност.

Превъртане: потоп

Моите жени ме напускат, наводнените къщи без прах,
жестоките им гърбове разглеждат как вали от таваните,
в гардеробите се давят кутийки със завещания,
документи за собственост. Докато снимките се промиват –
образите просто изтичат от тях.

Старите ленти само пазят техните капризни желания
в негатив.

Доверено с охлюви

Тази любов е няма история
и само с глухи охлюви е споделима.
Не ѝ обръщай гръб,
гръбнакът и ключалките превърта. Щрак!
Превъртам...

Лентите са осветени, така че последователността
(на часове и тухли) се загубва –
да помниш, да не помниш – все е тая,
какво като е текло време,
като гласът на времето под ключ е.

Missed calls

Мен ме няма, когато умираш по-малко,
мен ме няма на първата пряка,
там, където изчезваш кадрирано.

Мен ме няма в твоите легла,
когато опитни любовници стържат
рендетата на насладата и кукуригат,
ноздрите им димят, пръстите им горят.
Аз не съм първият припадък,
второто скъсване, третото скъсване.

Не аз, съм звъняла, хиляди
пропуснати обаждания – до втори припадък –
така по-малко умирам.

Камък, ножица, хартия

в стената отсреща
процепи, натъпкани
с камъни, стъкълца и стари записки:
безкраен каталог
от изоставени находки,
оглеждам се в стената
наместо в огледало

По пунктир

В дните, в които думите свършват,
часовете се изчерпват и часовникарите
няма какво да пренавиват –
казвам си – не е аскеза, нито е порок,
заслушвам се в своето безсилие:
то чертае пунктир.

Zauberberg

Това е място, в което смъртта
полепва по стените, души-дебне,
с любов ловецът жертвите оглежда,
разтегля времето в безкрайна допирателна.
Горе Витоша е в мъгли, мъгли, при нас
е ситен дъжд и ти в шепа живот събираш.
Тихо ме съветваш да вървя и аз вървя
по същата безкрайна допирателна,
знам, че няма краища
в ушните канали на вселената – ембрионите спят,
не се обръщам, помня в онзи час дискретно
всяка капка между пръстите ти.
Като се срещнем, седем години ще мълчим,
при тази бран бавно думите капят
и ще ни трябва време да съберем
за две изречения.

Куфар № 3: снимките на Лупър

*В куфара на моята obscura
всички са заключени.*

Воайорът и без това не е пасивен наблюдател,
нито е единственият, който наблюдава –
портите на времето се свиват и разтягат
в най-естествения ход от всички входове.
Труп до труп са неговите погледи,
все пак трябва да се фабрикуват спомени.

Някои се усмихват: свян в шепите,
други дават знак, че знаят:
винаги сме голи – с шапките и с обувките,
в негатива скришните ни помисли се проявяват,
тъй че нека знае – знаем –
и да видим как ни гълта хищно с очите си.

Нека той ги гледа, аз го гледам.
В упор стрелям,
фотоапаратът мигва,

пренавивам бавно лентата.

ИДИЛИИ II

Обръщане

Тъгата в ъгъла на погледа
е тъга от минало време,
останала да се таи
по гравитационните линии
към невидимите центрове на скръбта.

Тази тъга, която Перихела дълбае,
е мойта тъга, но Перихела не знае
и само наднича с върха на погледа
назад, а моето напред остава чуждо,

така че ако клепачите не клепнат,
времето ще се навие наобратно.

Агатон, авторът на трагедии

Агатон е слаб, сух, лицето му е бледно, очите хлътнали; спи малко. От децата се страхува и избягва. Прибира го жената на горския, жена кръвена и велегласна; омърлушва се и там... Агатон е седмак спатия.

Бойко Пенчев, *Слизане в Египет*

Подпря се Агатон на кленова тояжка
и нито чуваше как риби без глави,
но прясно осолени, нарове, смокини,
грозде и вина, се мятаха околвърст
в поток от хора, и нито знаеше,
че приближава пладне и го чака
вече един хитон да бъде свлечен.

Нежното лице на Агатон менеше своя израз
и върху му се четяха стазими, еподи, епизоди:
у Горгий бяха девтерогонистите насядали,
да пият и приказват сладки приказки,
ала кòси погледи се стрелкаха и се досещаха,
че който цветето получи, е избраният.

Ораторът наследника явява,
а хорът го заподозира:
учителят любовник си подбира.

Изборът е грешен,
съвсем по правилата на играта
и бавното обръщане на драмата.
Наследникът на съд го дава
и реторът реториката изоставя, мълчи.
„Ала във съдът не потупват по рамото,
а го осъждат на смърт.“

Хорът онемява и само в транс повтаря:
смърт смъртта ще отмени.

Пазарът вдигаше платната си
и с нарове, вина и риба
обсипваше на Хелиос подноса.
И само Агатон, добрият грък, пиян по слава,
редеше част по част трагедията –
дар за празник на Дионис
и меч в очаквания агон.
Така се случи, че въпросният хитон
остана с очаквания неочистени облечен:

иглата стягаше драпериите на времето о рамото.

Смъртта на поета

Критий, не става,
образите ти плоски
фразите избледнели
и от четенето взе да ме
стяга нещо в очите.

Протархе, аз съм остро камъче
в твоята обувка,
а ти зачеркна моя епиникий –
по-тежка смърт за смъртен няма.
Други вече моята уста възславят.

Ода за безсмъртните 2½

Затворникът разтяга своя ден
и го навива около ръкава си
съвсем като оная прорицателка –
влакно тъче и около лява-дясна,
дясна-лява намотава.

Първи аргумент

Нарастването като намаляване.
Как да свършиш, без да нарасте
и след като луната намалява,
кой е близко и колко съм далече
от възможността да тръгна,
без да те обръщам.
А ето: оголвам зъб след зъб,
малко бясно куче,
разтегни и тоя ден
на ластик.

Втори аргумент

Симий влез и Симий влиза.
Да видиш нарисуван Симий

и да си спомниш Кебет,
не е грешка на сетивата,
а най-обикновена възбуда на паметта.
Поправи се, ако лошо си сънувал,
разправи кошмарите на другите затворници.

Влезлият прилича на оня с чашата,
но не е същият,
което прави моето
на твоето подобие
съмнително.

Няма трети аргумент, напред или нагоре,
който в белезници да ни заскоби –
лява с дясна, дясна с лява.

Кебет спи, когато Симий го сънува.
Или наопаки:
обратно го чети, не го чети.
Осъденият пръв да влезе

и да размести чашата с отрова
наред с другите невинни чаши.

Разговор в Хадес

Не ми е тази епилепсия рождена,
но престанах с очите си да гледам
и станах податлив на пристъпи.
Пречи ми бученето в слепоочието.
Сърцето тази раздрусана машинка
света не смила, а само го гризе –
начоплящо сърце, чупливо механизъмче,
придатък най-безславен.

Нататък припадам,
припадам протяжно,
с каданс и паузи се свличам,
възвратно припадам
в мрежите
на всички дребни улики.

Небивал срам, нищожен дял:
пружините си да не скъсаш.
Иди продавай после сънища
и сенки на отдавна вече мъртвите.

Хименей

Не ми се смей на думите, Анаксимандре,
ти, който пишеш не по моите кожи
и ме оставяш да чета написаното,
което никога с мен не е било и няма да го
бъде.

Анаксимандър:
в точката, когато тялото ми кипва,
океаните се пръсват и наводняват континентите,
а конниците брулят с ноздри грохота,
така че няма въздух за подпиране
и няма как да не изпълня всички рогове,
така че да се пукнат грънците, грънчарите
и колелата им да спрат в почуда,
в тази точка чувам да тракат лопатите
на гробарите, а те да се шегуват с времето,
с тишината и с бурите на техните жени
и чакат тайно да пропадна в ръцете им,
в точката, когато стигам най-тясното гърло
на книгата (ставам книга), ставам да се поразходя,
да ми мине (демонът) и продължавам
както никога
смирено.

В точката, когато книгата ти кипне,
не се разхождай по ръба на страницата –
опасно е...

Там лепнат отровните петна на предните четци –
аз, Анаксимандър, като опитен в тези размери
ти предписвам: по-добре, жено, върви и пиши
хименеи!

Инерция

Обратно на твоята граматика, Парезий,
не мога ни крак, ни подлог
да сложа прав,
при все че, ето, другите го движат.
От речите далече,
встрани падежите ти и съюзите,
по бреговете се заделям
като скот,
гледам вълните как късат със скалите
и в пясъците тихо гния.

Мерез, делата ми вървят добре,
но някакъв решителен недостиг
ме обзема и трескаво гърдите ми суши.
Най-бързата отрова взех за лек
и ето:
очаквам с лодкар и лодка
скоро истински да свърша.

Зараза

Върлува тежък мор, Профирий,
и знам, че си вкопан в земята
вече девета есен,
но когато ноемврийският задуха,
с върха на пръстите си те усещам
как провисваш тяло, тътрузиш крак
от стая в стая
и подпяваш с цяло гърло:
калимера, калиспера.
Аз не помня как да ти отвърна.

Върлува тежък мор, Профирий,
а някои неразумни
твърдят, че идва чумно време
и болни са децата,
прищипани в скоба от бащите си,
и болни са им майките –
отрано малките отказали да бъдат кърмени,
Дионис вече не е покровител,
играем всички в *частни драми*,
а не остана кой да гледа
и припява:
вътре пласт след пласт зараза.

Не се оплаквам,
но ми липсва тази сутрин
твойто *калимера, калиспера*
за да спре
моето
пълзящо
сгро-
мо-
ляссссване.

Химера

Нещо сънищата ми краде
 гладно е и настървено
 лапа моите подземни пити
 празно е и в трите ми глави
 този, който се събуди
 вече няма да съм аз.

В дворците на Диоклециан

по Яна Букова

В дворците на Диоклециан
се влиза тихо
и стъпките се вписват
в пароския мрамор, а ехото
минава през стените, по вълните,
през портите на времето минава.

В дворците на Диоклециан
не се говорят празни приказки,
не се говори, а се вричат
едносрични отговори,
дълбани дълго
в мътилката от лични основания.

В дворците на Диоклециан
желанието прекъсва и застива,
докато не се превърне
в мрамор.

Изот дъното

отдалече свиквам глухотата
не разбирам кой за какво ме вика
разчитам механични жестове
прогорели от дълго повтаряне
толкова безшумно, докато не задими

постой, Сафо,
на твоя бряг е глухо,
защото музите отдавна са потънали,
но химните на водораслите припяват
за всичките удавнички на дъното.

Пауза: кеносис

В глухата минута синтаксисът секва,
в продънени океани
неизречени речи се мятат на сухо,
докато не издълбаят коритата
на своите тайни.

Празна съм от очакване,
вгъната навътре просъница
само сънуването спира
и изсмуква желанията ми.
Черни чайове вдигат пара
през капака на утрините,
но не ме будят.

Тук в ниското
сама съм си слуга,
послушник, роб, обител.
Издавам заповеди тихо,
сух е блясъкът
в намотките от пустословие,
та да не се смутят и изпращят
зазиданите древни улики,
коралите в леда, на вторите дъна
дъната под налягане.

Послушай – празно о празно –
и ако не измислиш себе си или смъртта:
кеносис: разлищена до синьо,
глуха до повторение.

Съдържание

КАТАЛОЗИ

- Поименник / 15
- Проглед / 16
- Утопия на книжарницата / 17
- Издания / 19
- Изплуване на формите / 20
- Стаите на мистериозното писане / 21
- Сентенции / 23
- По списъка / 24
- Дневници / 25
- Древните / 26
- Marginalia / 27
- Обявление / 28

ИДИЛИИ I

- Древно проклятие / 32
*Ахил проявява известно идентичностно колебание
и има малко gender trouble.*
- Полово различие / 33
graecum est, non legitur

Кебет / 34

За ревността на един твърде безволеви характер, който има кошмари, че любимата му изневерява, при все че тя действително му изневерява.

Между / 36

В отсъствието на Морихий двама се влюбват и намират за добре да го уведомят с писмо.

Съперници / 37

ласца

Дом / 38

Зилох попържа, понеже е пропъден.

Убийци на паметта / 39

Ефтифроне има нов любовник, което хвърля Кра-тил в разсъждения за паметта, забравата и още нещо, което обаче последният запазва в тайна.

Финикийски знак / 40

Парите като познати лекове за любовта

Припомняне на учители / 41

Кореспонденция между двама ученици, Лизий и Ан-тифон, заспали или пък невнимавали по време на лекция, поради което отчаяно се опитват да си спомнят съдържанието на изпуснатото.

Приписка / 43

центон

ИНФАНТИЛИИ

В следобедните часове / 48

Зад кулисите / 50

Пред театъра / 51

Почерк / 52

Точно време / 53

Джкш / 54

Загуба / 55

Очевидно / 56

Анахрония / 57

Троянски кон: Зевс 2007 / 58

alt+tab / 60

ПАУЗИ

Пустиня / 62

Еон срещу ерос / 63

Другият парцел / 64

Ръм / 65

В такт / 66

Голохрилите / 67

Превъртане: потоп / 68

Доверено с охлюви / 69

Missed calls / 70

Камък, ножица, хартия / 71

По пунктир / 72

Zauberberg / 73

Куфар № 3: снимките на Лупър / 74

ИДИЛИИ II

Обръщане / 77

Тази идилия се обръща към Идилии I и става малко объркано кое е първо и кое второ по оста на времето.

Агатон, авторът на трагедии / 78

Как дори и слабите поети изпадат в екстаз, с което само оскърбяват своите любовници, или когато Агатон посред бял ден измисля трагедия „Цветето“:

Смъртта на поета / 80

Най-страшното за поета е да не му харесаши епиникия.

Ода за безсмъртните 2½ / 81

Затворниците се успокояват с аргументи за безсмъртието на душата, докато чакат своята присъда, но поради особения ритъм на живот малко разбъркват аргументите и нещо им се изплъзва.

Разговор в Хадес / 83

Ιασινα

Хименей / 84

Преписка, в която мъжът изпълнява своя дълг и защитава достойнството си, съветвайки жена си да се откаже от неблагоприятното да пише.

Инерция / 86

Един се самоубива, а друг – не.

Зараза / 87

По време на мор слабите малко се отчайват и се сещат за своите мъртви предци.

Химера / 89

Сън на едно чудовище.

В дворците на Диоклециан / 90

Изот дъното / 91

Пауза: кеносис / 92

graecum est, sed legitur

Камелия Спасова

КЕНОСИС

Поезия

Българска
Първо издание

Редактор *Миглена Николчина*
Художник *Христо Гочев*
Коректор *Мая Любенова*

Формат 60/90/16
Печатни коли 6

Предпечатна подготовка:
Студио Стандарт ЕООД – Пловдив, тел. 032/60 90 50

Печат:
Полиграфически комплекс Жанет 45 – Пловдив
бул. „Ал. Стамболийски“ № 9, тел. 032/60 90 90

Издателство Жанет 45 ООД – Пловдив
бул. „Ал. Стамболийски“ № 9
тел. 032/60 90 90; факс: 032/60 90 60

www.janet45.com

ISBN 978-619-186-204-7